

Ήγγικεν η ώρα για διαχωρισμό των... Σιαμαίων;

Η γγικεν πλέον η ώρα να συζητηθεί σοβαρά από την πολιτεία και την Εκκλησία ο επιβαλλόμενος από τους νόμους της συνετής αυτοτέλειας χωρισμός τους.

Φέτος συμπληρώνονται 200 χρόνια από τότε που η Γαλλία προχώρησε σε αυτόν το χωρισμό, προς κοινόν όφελος και των δύο εμπλεκόμενων.

Στη χώρα μας, που όλα έρχονται με καθυστέρηση μερικών δεκαετιών (πλην των ξένων ταινιών, των ξένων ασμάτων και των αγαθών του καταναλωτισμού), μήπως ήρθε η στιγμή να συζητηθεί η χειρουργική επέμβαση για τον διαχωρισμό των Σιαμαίων;

Μόνον οι αγιατολάδες, πια, επιμένουν ότι «το κράτος είναι η θρησκεία μου, άρα αυτά τα δύο δεν ξεχωρίζουν».

Εμείς δεν έχουμε αγιατολάδες. Παπάδες έχουμε, οι οποίοι στα κατώτερα κλιμάκιά τους είναι μάλλον λαϊκοί (παγανιστές, για την ακρίβεια) κι ως εκ τούτου, ο φονταμενταλισμός τους είναι ξένος.

Σε εμάς, βέβαια, το πρόβλημα είναι διαφορετικό. Η Εκκλησία είναι πολύ βαθύτερα ζυμωμένη με το έθνος, κι έπαιξε ρόλο πολύ σημαντικό στην προαγωγή του έθνους σε κράτος.

Παλαιών Πατρών Γερμανούς και Χρυσόστομους Σμύρνης δεν βρίσκεις εύκολα σε άλλα έθνη-κράτη. Σε εμάς η Εκκλησία, πέραν του ότι διατήρησε τη γλώσσα στα 450 χρόνια οθωμανικής σκλαβιάς, ακόμη και σήμερα, στη διασπορά, αποτελεί το μόνο, σχεδόν, κέντρο σύναξης των ομογενών.

Δεν είναι το προξενείο του κράτους, ούτε ο πολιτιστικός εντόπιος σύλλογος. Είναι η Εκκλησία. Γι' αυτό κι ο χωρισμός πρέπει να γίνει πολύ προσεκτικά και να πεισθεί το ποίμνιο ότι έτσι ωφελείται η Εκκλησία, γιατί διαχωρίζει τη θέση της από το «αμαρτωλό» κι «αναξιόπιστο» κράτος.

Από την άλλη πλευρά, δεν είναι σωστό ο κλήρος να μετέχει στη Δημόσια Διοίκηση (τότε έπρεπε να ανήκει στην ΑΔΕΔΥ και να προσλαμβάνεται μέσω

ΑΣΕΠ). Η Εκκλοπία είναι προικισμένη με όχι ευκαταφρόνητη περιουσία, με κληροδοτήματα, και έχει τα δικά της έσοδα από δωρεές και άλλους πόρους. Η ακίνητη περιουσία της είναι εκατονταπλάσια του τζίρου της κινητής τηλεφωνίας. Άρα, δεν έχει πρόβλημα οικονομικής επιβίωσης.

Αλλά και να έχει, πάντα υπάρχει το κράτος-μπαμπάς για να τσοντάρει στα έξοδά της.

Γνώμη μου είναι ότι δεν πρέπει να περιμένουμε το ευρωσύνταγμα που θα μας αναγκάσει να προχωρήσουμε στο χωρισμό (όπως έκανε η Ε.Ε. για τις ταυτότητες. Κι εκεί η αντίδραση της Εκκλοπίας υπήρξε άστοχη).

Γνώμη μου είναι ότι από τώρα νομομαθείς και εξειδικευμένοι με τα εκκλησιαστικά, συνταγματολόγοι και άλλοι επαίοντες, θα πρέπει να αρχίσουν αμέσως τον διάλογο (όχι εξαιτίας των πρόσφατων σκανδάλων, αλλά επειδή ο χωρισμός είναι παλιό αίτημα κάθε ευνομούμενου δημοκρατικού πολιτεύματος).

Θυμάμαι τι έγινε με την εκκλησιαστική περιουσία το 1982. Μόλις τολμήσαμε να θιζουμε το θέμα, σε ένα ντοκιμαντέρ του Κώστα Χαρδαβέλλα, μας ήρθε εντολή από τον πρωθυπουργό να σταματήσουμε κάθε άλλη ανάλογη εκπομπή.

Ξαναλέω πως το θέμα δεν είναι εύκολο. Χρειάζεται προπάντων ψυχραιμία, κυρίως από την πλευρά της Εκκλοπίας, που πρέπει να πεισθεί ότι όχι μόνον δεν χάνει καμία εξουσία, αλλά αντίθετα ενδυναμώνει την πνευματική δική της επιρροή στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

Και εν τέλει, ας έρθουμε και στο ζουμί: όταν εισηγήθηκα το 1985 (αρχές) στην τότε κυβέρνηση να φέρει την ιδιωτική τηλεόραση με τη δεοντολογία της γαλλικής εμπειρίας (από τις πρώτες ενέργειες του Φρανσουά Μιτεράν ήταν να καταρτίσει τον σχετικό νόμο ώστε να μην επέλθει η ηλεκτρονική ζούγκλα), δυστυχώς δεν εισακούστηκα.

Έτσι παραιτήθηκα από τη θέση που κατείχα επί τετραετίαν, του αναπληρωτή γενικού διευθυντή, υπεύθυνου για το πρόγραμμα της τότε ενιαίας και μονοπωλιακής ΕΡΤ.

Όπως θυμούνται οι παλαιότεροι, η ιδιωτική τηλεόραση εισέβαλε άναρχη, αλλά κεραιωμένη, χωρίς τις σχετικές άδειες, αυτοβούλως στο ξέφραγο αμπέλι που λέγεται Ελλάδα, στα χρόνια 1989-1991.

Έκτοτε, δεν συνετίστηκε. Ο νόμος της ζούγκλας που επέβαλε (διά της υποτιθέμενης τηλεθέας) κυριάρχησε χωρίς κανένα πλαίσιο στο οποίο όφειλε να κινηθεί. ♦